

Szerkesztői iroda:
Kis-mészárszék-utca
160. szám.

Előfizetési díj:
Egész évre 5 frt — kr
Fél évre 2 frt 50 kr
Negyedévre 1 frt 30 kr
Egyes szám ára 12 kr.

Baja és Vidéke

közhasznú társadalmi hetilap.

Kiadóhivatal:
Nánay Lajos könyvnyomdája
Bádog-téren.

Hirdetések és nyilt-terek
Árszabály szerint a kiadóhivatalban vétetnek föl.

Csak bórmentes levelek fogadhatnak el.

MEGJELEN MINDEN SZOMBATON.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Fölvívás előfizetésre.

A helybeli „díjnok segítségül egyelet” hosszas és beható vita után „**BAJA és VIDÉKE**” cím alatt, társadalmi hetilap indítását határozta el, mely hivata lesz első sorban a díjnok egylet érdekeit szolgálja, s e mellett köz és társadalmi kérdéseket megvitatja; hű ellenére lenni a köz és nyilvános szereplésnek, szolgálja szülőföldünk érdekeit, s e mellett vidékünk érdekében is szót emel.

Lapunk fölötti a közgazdasági kérdések vitáztatását is; e végből sikerült egy neves gazdasági író meggyerünk, ki e rovatot vezatni fogja.

Hozzászólunk minden nem politikai természetű kérdéshez és ott oly állást foglalunk el, mely az igazság és méltányosságot fog visszatükrözni.

Hozzászólunk a hatósági intézkedésekhez, kimerítő tudósításokat hozván a törvényhatóság közgyűléseiből és egyéb értekezletekből, egy jó tollú rendes tudósítók által; s itt is minden mindenben, önzetlen pártatlanságot fogunk tanusítani, s a személyeket csak ott és úgy hozzuk kapcsolatba, a mennyiben ezt a közérdek megkívánja, s illetve a mennyiben szereplésük közérdekű.

Nem engedünk tért a személyeskedéseknek, s a magánügyek vitáztatásának; kiméltlenül ostromozunk azonban a bűnt, a rosszakaratot és a vizsátságot.

Közleményeket adunk az ipar, a kereskedelem, tanügy, a jog és igazságszolgáltatás köréből, külön e célra felkért rendes szakmunkatársaink tollából. Tárca rovatunkban mulattató és

szórakoztató, lehetőleg egy száma terjedő, eredeti elbeszéléseket, rajzokat stb. hozunk előrendű íróktól.

Csarnok rovatunkban ismeretterjesztő dolgokat adunk.

Összeköttetéseink folytán kimerítő tudósításokat adhatunk a „Törvényeséki csarnok” című rovatban, a nagyobb balesetekről.

Ani az ujdonságokat illeti, ezek összeállítását a szerkesztőség külön már kipróbált — tudósítókra bízta, kik a kapott igazolványain mindenütt jelen lehetvén, hű és pontos tudósításokat adnak.

Szóval úgy szerkesztjük lapunkat, hogy abban mindenki találjon magának való olvasmányt annyit, a mennyit egy sikerű vidéki hetilap befogadhat. A lap irányja is olyan lesz, hogy azt mindenki megérti fogja, kerülvén az idegen szavakat és czifra phrasissokat, melyek utóbbi időben a gomba módra szaporodás, s nagyjából nyomatni munkaszerezés és szereplés vizsketeiből, a közérdek cserbenhagyásával alapított hirdalokban mániáráv fajulni látszanak.

Ezen felül lapunk csinos kiállításért kiadók jó hírneve kellő biztosítékot nyújt.

Lapunk nemcsak a helyi, hanem vidékünk érdekeit is képviselni hivata lesz, miért is felkerjük barátainkat és mindazokat, kik akár mint munkatársak akár mint levelezők lapunkat támogatni hajlandók, hogy ebbeli szándékukról a szerkesztőséget mielőbb értesíteni sziveskedjenek. Rendes munkatársaink tiszteltelpédányt kapnak.

Felkerjük továbbá a n. é. közönsé-

get, hogy lapunkat előfizetés által támogatni sziveskedjenek, mert ez által nem csak szellemi élvezeteket láthatnak el, hanem még jótékonytámaszt is nyújthatnak, mivel a lap által jövedelme, a „bajai díjnok egylet” alap-tökéjéhez csatolattatik; — meggyerőzvé, hogy a beteleletek és kiadásokak fel-ugyelt-bizottság ellenőrzé.

Midőn ekképen lapunk irányát kifejeztük, azon biztos reményben becstünk ki jelen első és mutatványzámát, hogy a melyen tisztelt közönség a szép és hasznos íránt annyiszor tanusított jó indulattal tölünk meg nem vonandja s törekvéseinket anyagi támogatásával elősegíteni fogja.

Lapunk megjelen hetenként egyszer, szombaton a „Baja” alakjában. Előfizetési ár: I. évre 5 frt, 1/2. évre 2 frt 50 kr, 1/4. évre 1 frt 30 kr. Néptanulóknak egy évre 3 frt, mely összeg Nánay Lajos könyvnyomdá-jába czimezve küldendő.

Baján, 1885. július hóban.

Dujmovits István,
a „Baja és Vidéke” fel szerkesztője.

A földbirtok tagosítása.

Már azt lehet mondanunk, hogy az urbéri viszonyokból eredő kapcsolat a „Baja” ur és jobbágyai között a közös földbirtokok tekintetében minden közönségben rendezve van, a jobbágy vagy is a földművelő annyival gyarapodott vagyoniul a mennyi a közös területek birtok arányához mérten ott megilletett. Látnak azt naponként, hogy a mindinkább nehezedező közterhek súlya alatt, népünk

mindig jobban és jobban veszi észre, hogy mi földművelő állam vagyunk, és a nehezedező terhek könnyebb elviseléséhez minden a legparányibb földterületünkre s fokozott szorgalomra — annak minél nagyobb hasznosításához — van legnagyobb szükségünk. Ez öntudatra ébredést abban látjuk nyilvánulni, hogy egy-két községet leszámítva — nincsenek már sehol közös legelőik, hők állányi földterületek terméketlenül, a bűn, könnyelműség és restlág ápolásához virágozó talajjal kínálkozhat, hanem azok már valódi céljuknak megfelelően felosztva a birtok arányához méltóan és hasznosítást alá vétettek. Kiszámíthatlan, hogy népünk ez által mennyivel gazdagodott összességében, mert százezreket lehet ama holdak száma, mely ekképen rendes művelés alá került; ha földművelő népünk évekkél előbb ennek tudatára ébred, mennyiben gyarapodott volna vagyonában, azt már bizonyítja feleslegesen. Igaz, hogy elleneltek sok hogy e borzasztó mennyiségű terméke barom tenyésztést modoztatta elő.

hát ha már másra nem használta a terület, természetesen baromtenyésztésre kellett felhasználni, de e célra soha sem volt az feltétlenül szükséges, e körülményit igazolja leginkább a mai állapot, midőn már közlegelőik nincsenek, és mégis tenyész anyyi lábás jószág a mennyi a fokozódó szükségletekhez kell. Ha tehát belátjuk, hogy a legelői felosztás és művelése által semmi hátrány csak haszon mutatkozik és hogy földterületünk okzerüli s igyész kihasználása az egyedüli mód, mely létünk biztosításához vezet; a nehezedező közterhek elviselhetőségét biztosítja; annyiul inkább

TARCA.

Szegfü Zsófi története.

— Elbeszélés. —

— „BAJA és VIDÉKE” eredeti tárcaja. —

Az egész falu Szegfü Zsófit ismerte a falu legegzebb lányának, a ki aztán rá tartós is volt szépségére.

A falu leányai mintegy félve közeltek az „ó fertályos Zsófhöz”, mint neveztek apjának öt fertály földje után. Rendes megbánultak selyem virágját és szoknyáját és magukban azt gondolták, hogy Zsófi a legboldogabb a világban.

Még aranygyűrű is volt uján, melyről titokban azt sutogja a falu hirhordója, hogy azt Zsófi a kőkenyész ispán fiától, a jogot hallgató Károlytól kapta.

Szegfü Zsófi pedig tudta azt, hogy az ő karcsu termete, márvány tiszta arca, az onnan tündököl két éjszétet sem, piznyis eszéja, szép ruhája, és ezen felül a rá váró öt fertály föld sok szívet kábított el, a igy neki könnyű lesz a választás.

De aztán az öreg Szegfü András sem volt ám farkar a szobán, ha lánya jött a szobá, mert ugyancsak kemény hangon mondta ám el, hogy Zsófi olyan 18 vánkost kap, hogy a kőkenyész uraság sem felszök oyanon, azonfelül fehér és felsőruhát is olyant, minő az egész faluban nincs; két legegzebb lábásat, 1000 frt készpénzt és az öt fertályt, oly tiszta, tehermentesen, mint a ragyogó égbolt.

Mi sem volt természetesebb tehát, minthogy Zsófi körül keményen kezdett a falu leányeinket legyula legyekdeni, mert hát szép is, jó is a leány, de a hozományja is kitűnő ám.

A Zsófiék portáján — a mint a veretek éltek, — mindig lehetett látni dalias legényeket, kik égték a vágtyót az ötfertályos Zsófi láthatni, és töle engedelmét nyervehni a bemenetre; mert Szegfünéknél divatban volt mindennap engedelmet kérni a bemenetelre.

A falubíró barna fia, kinél szebbet hétéhatár nem látott, szintén azok között volt, kik Zsófi kezéért és szívért vetekedtek.

A Bankosék Pistája, meg a Füvesék Sándorja az öreg Totné Józsi fiával mindig tiszkozódtek Zsófi fölött, mert mindenki azt állította, hogy őtet szereti, mert egy-knek, mikor a táncba mentek megígérte, hogy búcsukor ő lesz a meghívott vendégek között az első, a másik meg arra alapította első-ségét, hogy őt Zsófi arra kérte, mikép a májusfát csak töle fogadják el, a Tóth Józsi pedig azzal érvelt, hogy őt meg már megis eszokolta az az aranyos Zsófi, aki azt mondta, hogy ő oly szépen tudna megérni az öreg Totnéval, és olyan háladatosa menyasszonya lenne neki, a milyen nincs több a faluban. Nem engedné még dolgozni sem, mert szerszetennék az ő öt fertályját az öreg Totné négy fertályával, aminek a jövedelméből aztán szolgálatot is tarthatnak.

A bírő fia már mérlegbe vetette azt is, hogy az ő apja a falu feje, s igy Zsófihoz előnyvel bír; azért is nem elegyedett a többiek tiszkozódásához, hanem csak Erzsóék asszony, a falu bemonadjával közölte mondogáját, aki aztán hűségesen el is járt a dolokban.

Ugy ősz felé járt az idő, mert hisz már az ákác is hullatta levelét, a lugások is érett firtokkél dícselkedtek, meg a császár kérte is megérte már, aztán a fecske is eltávozt, mikor egy délutánon Erzsóék

szony a bírő fiánál megjelent elmondani a szükségéseket.

A tülebe sugott valamit, mire az sápadt lett egészen és reszkett hangon mondta: — Erzsók néniem, ne tegye nyelvért arra a leányra, mert ahhoz nem férhet ám a szó. Az öreg Szegfü meg Szegfüné asszonyom árgyulástunk őrizt őt, és különben is ő maga a becsületesség.

— Már szó ami szó, de ugy van az édes fiam. Ott voltam és láttam, amint megcsókolta őtet — felelt a vén asszony. — Ugyan Erzsók, ne szédítsen el engem, mert lsten a tanúm, hogy megkeserül. Megmondtam magának, hogy etiket-ibatik a könyhában a mikor és a mennyit akar, meg viheth is haza, de ha meg ezzel sem éri be, ha engem boldont és a Bankos Pistát is bódítja, akkor már türelmetem vesztsem, és akkor rosz lesz a világ, mert nem tréfa dolog amit maga mond. Értette?

— Tudod te azt Miska gyereke, hogy én a te javadat akarom, azért ne gondold azt, hogy az te ticskón hibézt ispan gyereke kedvéért neked hazudni fogok. Érted meg amit mondok, mert az oly igaz, mint a hogy ma nap stb. — viszonáz Erzsók asszony, miközben látni lehetett arcán, hogy megszeppent.

— Hiszen nem is azért fogadtam én fel magat, mintha tudnám, hogy édesetben mindig igazat mondtott volna, hanem hogy tudjad ki a dolgot egészen, hogy aztán őt jarkendülje előlájuk.

— De mikor mondom, hogy előttem, az édes szemem előtt, csak előt az öreg — sokat lított, de még el nem roltott — szemek előtt karolta el a kőkenyész ispan fia őtet, és azt mondta neki: „Most már edes Zsófiám elvágostem az ukolát, gazdasághoz kezdek, elviszlek téged, hogy te légy az én ar-

nyos kis feleségem. Ugyebár előző,” és ezre ugy megcsókolta, hogy még most is fülemben van a muzsánis hangja.

— És aztán Zsófi mit mondtott erre? Hagyta magát? kérde álmálkodással a bírők Miskája.

— Mit mondtott? Hagyta-e? Hagyta bizony, — mert még magá is oda nyomott kettőt az ispan fia orczájára, aztán meg kelbőre hajította azt a szép fekete hajtól diszített fejét, és azt mondta neki: „Már hogy nem mennék edes Károly urf, mikor én ugy szeretem magat.”

Az — tudod Miska — ugy összebujtek, mint a gerliczek, és mindig sugdotak az én öregzemem előtt. Aztán meg fölkeltek, és elkeltek és elmentek le a kertbe, hők az ispan fia átfogta ismét Zsófi derekát és Őram isten, ugy magához ölelte, hogy észreérték ajkuk... és sokáig csókolozódtak. Tudod Miska olyan volt a Zsófi arca, mintha a vér mind oda szokott volna fol.

Istevem, egy sarjánkat szegényit, mert ismerem én én az ukolát; tudom azt, hogy mért legyekkednek a polgár lányok korál. Vén róka vagyok én, megmondhatom azért most is, hogy ennek jó vége nem lesz, és megörülj, hogy az öreg Szegfü majd alább is hagy az ő öt fertályos leányával, mert hát nem jó az urakkal egy tából cseresnyét enni.

Amint befejezte Erzsók asszony mondogását, és megváltott kezét bombolt a bírő fia nagyot sóhajtott fel, és látni lehetett rajta, hogy igaz szeretete lett meggyilkolva benne akkor, ha Erzsók asszony igazat mondtott.

Reszkettett mint a nyárfa levél. Hangja elcsupult, és alig érthető volt, midőn azt mondta, hogy szemével akar meggyőződni minderről.

Kötelezőségünk ez ránya egész figyel-
münket kiterjeszteni, a hasznos irányt
kijelölni, hogy azon haladva nemzetünk
gyarapodjék.

Ha a föld okoskérü mivélese annyi
anyagi előnyt biztosít, annyival inkább
szükséges az idővel takarékosan bánni,
hogy a már is jelentékes előny mindig
több legyen. Ez már rég elismert tény.
„Az idő pénz” e mondásban so igazság
rejlék. A legtöbb közönség a földbirtok
4—5 vetőre, és ez 9-től egész 17—20
parcellára van felosztva, vagyis vilá-
gossában példánál: egy negyed telek föld 9
vagy 17 a határ különböző részeira
szétszórt apró drb. földekből áll, mely
darabok képviselnek 10—14 hold földet,
ebből a területből $\frac{1}{2}$ rész ugár, és csak
 $\frac{1}{4}$ rész veteményezették, ha már most
belővetkezik a munka idő, ezen szám-
talan külön külön helyen fekvő apró
darabok munkáltatása közben nem e
kooskáz el napoktól 3—4 órát a föld-
mérésig míg egyikőtől a másikáig eljár;
nem-e valóságos idő rablás ez, hiszen
ennyi idő alatt mennyi munkát lehetne
végezni. Ezen szétszórt birtokállapot-
nak nemcsak ez, hanem más hátránya
is van?

A gazda különösen a nagyobb gaz-
dáknak nem gyakorolhatnák birtokuk felett a
kívánatos kellő felügyeletet, termése mi-
kénki állásáról nem szereszhét gyakori
meggyőződést, hogy vagyoni állapotáról
mindenkor tájékozva legyen, hogy föld-
birtoka termőképességét illetőleg a leg-
parányibb részletekig ismerettel bírjon,
hogy a sorvány vagy csak gyengülő ter-
ületeket észrevegye, azok trágyázata-
sáról a kellő időben gondoskodhasson,
sőtvaló hogy minden percében gazdasági
kérdésről, gazdasági és így jövedelme
től fejlesztéséről, tisztában legyen
rával, mert másként előmenetel nem
zeldhető. Mindezt a legduossabb
nem teheti a jelen birtokviszo-
nyai között, mert csak seccsios gazdáknak
is 60—70 helyen vannak földdarabkái,
ezeket csak nem tekintheti át egy perc
alatt? hisz ha ezeket gazdasági combi-
natioval áttakarja tekinteni, ahhoz napok,
hetek kelletnének, ehhez pedig a munka
időt nem enged.

Kiváló hátránya ez a szétszakgatott
birtoklási mód a vagyoni gyarapodásnak,
mert egy részt a kombinálttal miveltet-
etést ismerő gazda sem a saját előnyére
nem ismeret terjesztése szempontjából
nem használhatja ki kellőképp földbirtok-
kát csak azért, mert kénytelen a több-

ség akarata, gondolkodás módjának —
birtokviszonyainál fogva — hódolni;
másrészt pedig a jelen szét szórt álla-
potú birtoka miveltetéséhez sokkal na-
gyobb számú igás s kézi munka erőket
kell fenntartani mint a mennyire birtoka
arányához képest szükséges volna. Így
a legkifejlettebb szorgalom sem képes
vagyoni előmenetelt szerzeni, ha kény-
telen jövedelmét sok esetben egészében
csak birtoka miveltetéséhez megkívántató
munka erőre, és nem a termőképesség
emeléséhez felhasználja.

Nem is szólnék ama kártételek
mennyiségéről, melyet a számtalan par-
cella szélein a dűlő utak mellett, és a
drága pénzen felfogadott s rondsze-
re sített kártevők részéről a gaz-
dák elviselni kénytelenek.

Midőn tehát ezefelől alakban jelent-
keznek a legnagyobb hátrék ezen bir-
toklási módokat ellen, nem-e tanácsosabb
az eddigi rendszerrel szakítani és nem-e
alkalmaszerű dolog, ha gondoskodunk eme
gazdasági hátrékok kiküszöböléséről, hogy
földbirtokunkat minden befolyásról menten
saját belátásunk, gazdasági beosztásunk
szintén használjuk, s okoskérü miveltetés
által a birtok jövedelmét és ez által ér-
téket is növelni iparkodjunk.

Hogy a munka és a szorgalom illő
jutalmát megtalálja, a gazda pedig bir-
tokát valódi értékére emelje, egyedül
módja abban rejlik, hogy az eddig szét-
szórtan fekvő birtok-területeket egyesítjük,
vagyis azokat tagosítjuk. Nem le-
het találni oly helyes és indokolt érvet,
mely a földbirtok tagosítása ellen felho-
zható volna. Áldott talajunk csupán jutal-
mazza fáradozásaink, csak annak legkisebb
részletét is tudni kell okoskérü felhasznál-
ni. Ezt pedig legjobb akarunk mellet-
ten sem vihøjjük másként keresztül csakis
tagosított birtokon, hol sem szokásnak,
sem más ember szeszélyének a tulajdonos
aiá vetve nincsen.

A tagosított birtok fele annyi idő
és munka erővel művelhető, meg lévően
az az előnye, hogy a vetés forgást neki
saját legjobb akarata szerint osztja be,
ha földje jó, vagy ha trágyával győzi
a föld termő képességét fenntartani vagy
fokozni, nem tart újart, hanem folyton
az egész földjét használja. Már maga
ez a körülmény is az eddiginél $\frac{1}{2}$ rész-
nyi több jövedelmét hoz. De a föld mun-
káltatása körül — mert egy tagban lé-
vő — mennyi időt takarít a gazda és
munkáisi, melyet más hasznos gazdasági
teendőre fordíthat? Kis tanyát épít, bir-

tokján jászógó nevel földje gyengébb tá-
lajú részeit könnyu szerrel meghordja az
ott összegyűlendő trágyával sőtvaló nagy
kedvel kezeli gazdaságát mert mindig az
egész szemei előtt áll, hisz a példa be-
széd is csak arról tanít, hogy mi-
nyire szem előtt tartás azt, amiből élz. És
a birtok ekkénti akár házi akár bérleti ke-
zelése, kevesebb kiadást s sokkal több
jövedelmét, tehát anyagi gyarapodást von
maga után minék természetes következmé-
nye, hogy a föld értéke jelentékenyen na-
gyobb lesz.

Sajátosság, hogy az emberek igen
ritkán hajlandók mások jó példáján oku-
lni, pedig ha széttétekünk megyékben,
tapasztaljuk, hogy oly közönség, hol a
birtok már érek óta tagosított, lakosai
vagyonossabbak, jobbléteinek ör-
vendének és földjük értéke kétsz-
szer akkora, mint akár a tözsm-
szédős közönségben, míg ennek a talaja
sokkal jobb.

Ha tehát ekképen látjuk alakulni
a jobb viszonyokat, a jó példát követni
soha sincs késő, csak előbb kell menni
mind ama közönségeknek, hol a birtok ta-
gosítva nincsen, hogy a kinálkozó jobb
lélet megszerezék.

Számtalan előnyt tudnék felsorolni
a tagosított birtokról, de ezáltal lapunk
szak kerete ezt bővebben fejtegetni nem
engedi, hanem jövöre még rátérök a tárgyra.
Addig is tanácsos lesz az érdekelteknék
a tárggyal kemélyebben foglalkozni.

Dujmovits István.

A magyarosodás ügyéről.

A nagyföltötségű vallás- és közok-
tatási m. kir. minster urnak f. év
június hó 12-én 22,103. sz. a. kelt
rendelete folytán városunkban is az ide-
gen ajku tanítók számára azon okból,
hogy a magyar nyelvben kellő jártasságra
tegyenek szert és a tanítási képességet
elsajátíthatassák, e hó 13-án magyar
nyelvi pótanfolyam nyitattok meg.

Ily nemű tanfolyam már többször
volt Baján és valamint az előző évek-
ben, úgy az ideén is nemcsak a közel
fekvő megyékből, hanem az ország távo-
lábbi részeiből voltak és vannak je-
lentézők, mivel „Baját az egész széles
házában a legnagyobb városok egyi-
kének tartják.” Kár azonban — ugy-
mond egyik pótanfolyam hallgató ez
előtt négy évvel — hogy a nyilvános
helyeken leginkább németül beszélnek,
és a mesteremberek, az egyes üzletek cím-

Festén magára öltötte újassát és meg-
indult a holdvilág mellett a falu tulsó felén
lakó Széfi Zsófnak.

Hosszú gondór baját, és panyókára ve-
tett újassát a már már kissé csipős őszi szél
leggette, a miért is a hold úgy tűntette fe-
rűnyekát, mintha egy saskeselyű rohanna
áldozta utána.

Gondolatlan a semmisségbe tétovázott
mert megszűnt miköndi képzélt teltsége.
Nem látott újában senkit és semmit, úgy
rohant mint a forgósél, mely magával rag-
adta mindent.

Széfi Zsófi ablaka alatt állt már, mi-
dön kissé felocsudott.

Habozott vajjon bemejen-e, vagy meg-
huzódjék a sarokba, és ott várja az ispán
fiát, hogy fokosával leütse, mert megrabolt
a nyugalmát és boldogságát.

Szörnyű gondolatok cikáztak agyában,
midőn belépett Zsófnak, ki az asztalnál ült
és szülővel beszélgetett.

Zsófi öszerezett láttára, és nem is
igyekezett elfojtani bámulatát a bíró fia
furiához hasonló bízésén. Megkérdezte.

— Az a nyomorult ispán gyerek, a
ki nekem az arany gyűrűt vette; aki téged
elvenni akar, akit te össze-vissza nyaltál-
fáltál, az tette azt, hogy megvanarodtam; és
az fogja okozni azt, hogy én megbolondulok.

Zsófi mond, ismételd meg ígértél ne-
kem? Azt-e, hogy feleségem lesz, vagy hogy
elintázasz? Felelj Zsófi, mert a lélekharag-
got meghuzza mindjárt a kis tempóm syn-
dikusa, hogy a falu bíró fiára a plebánus úr
az utolsó kenetet adja fel: árvoltott az ifju,
kinek kinézése féjelmét és számalmat ide-
zett elő.

Az öreg Széfiú sórtett barábjában
beszerezitotta öklét, és úgy akart a táms-
dóra rohanni, azonban visszatartotta magát,

s az ingerültség hangján utasította ki az
ifjut házából.

— Apám uram, né neheztelen rám,
mert erőt érdemes nem vagyok. Tudja azt,
hogy én Zsófit szeretem, hogy már csak a
jegykdönt küldése van hátra, azért ne vegye
rossz néven, ha kérem akarom át, hogy az is-
pán gyereket tüsse el magától, mert az a
jégre viszi őt; megszegyeint apám uram
házát, és Zsófi pártját! viszonzá a lecsilapult
fatalemben miközben Zsófnak közeledett, ki
megértette vele, hogy az ispán fiával együtt
gyerekeskedtek, és ők sokat köszönhetnek
az ispánknak, és még különben olyan ur
csak nem érezkedik le egy polgárlányhoz
— ezért nem veheti rossz néven azt, ha szóba
áll vele; az pedig ury tempó, hogy egy kis-
csit megszépítek a fehér népet, hát ez sem
vehető rossz néven tőle.

Oly kedvesen, és oly szépen tudta azt
Zsófi előadni, hogy a bíró fia menten igaz-
nak hitte azt, és kevés időzés után nyugodt
lélekkel ment háza, utközben azonban Hankó
Pista, Füst Sándor és az öreg Tóthné Józsi
fia által jól ellátottat, úgy hogy a rajta éj-
tett sértekek folytán úgy kellett hazavinni,
hol orvosi ápolás alá került és három hétig
örizte az ágyat.

Széfiú figyelmissé kezdett lenni, mert
kezdte binni, hogy kutya van a kertben az-
zal az ispán gyerekkel, ki most még sür-
rűben járta a ház portáját, és annak személt
nyelvei sohasor őrang is elduszulágotott,
néha megem csipkedve azt a puha ajkakat,
melyekről ő már csökört is lopott, hű-
saszemekkel örizte is az apa Zsófiát, még
sen. bírt semmi különöset tapasztalni, anyi-
ra elutadták rejteti előtte a valógot.

Most már nem hitt az öreg a szóbe-
szédnek egész őszig, mignem egyszer csak

Zsófnak a háztájáról, de meg a határról is
nyoma veszett.

Keresték mindenütt de eredménytelenül.
Azt sugták a falu öreg asszonyai egy-
másnak, hogy Zsófi a kőkönyesi ispán fiával
megszökött.

Egyszer csak azt vitték hírre a Zsófi
apjának, meg a bíró fiának a Pesten járt fa-
lubelek, hogy ott látták. Zsófi egész urreasan
felöltözve, lak cipőben és hosszú selyem ru-
hában, kalappal fején az ispán fiával karöltve
stáni, sőt meg is szőlította őket, hogy vi-
gyék haza tisztelgett édes apja és anyja szá-
mára, mert ő többé algha meg oda.

Azt is beszélték, hogy nem az a szép
Zsófi az többé, mert nincs az arcán rózsapír,
nem ék szemében a tűz, hanem arcra sápadt
lett, szeméi fénytelenek, hűz és aszott arczár-
ról a túlságos élvezet a dorbozolás olvasható le-
sz mondták, azelőtt szépségével, hűdi-
tottsá, most kaczerásgával hűdi, s nincs is a
„kék macská”-ba több olyan grisette, mint
„S o p h e”, az alföldi gyöngye czimén ismert
meg fiatal demimonde hölgyeike, ki a szere-
lemből el, szeretet nélkül . . .

Mikor egy teli napon az öreg Széfiú
megkapta leánya arcoképet, azt apró dara-
bokra tépve, e szavakkal adta át a bíró fiának.

— Nézd itt ez uri dámt, ez a Zsófi.
Nézd az arczóját, és keresd rajta Zsófi
szépségét, és bizonyára föl nem találod.
Keresd benne a becsületet, s ha ezt se ta-
lálod meg, akkor mondhatod, hogy ez a
czifra ruha, ez ötle meg Zsófnak; az az
aranygyűrű meg a függő, az rabolta el becsü-
letét, és hozta ránk a szegényt, verje meg érte
az Isten!

Összeborultak ketten és sirtak sűrű
könyveket. Elazalt „Sophie” valószínűleg
a durrogó pezsgő mellett mulatozott illatos
boudoirban élvővár uracok és hasonló

lábli is, több helyen német nyelvre annak
kiírva.

Ezen őszinte nyilatkozatban sok
igaz volt mondva, miért is helyén levő-
nek találnák, ha egy szeg estén a
germauszkező maradványai magyar-kiirató
czimerekkel, az imitt-anott még mai
napiság is Németországra emlékeztető
társalgás, zamatos hangzású magyar kiej-
tés hazafiságvál cseréltetnék fel.

A meggyításon az igazgató tanácsai
tagok közül jelen volt fr. Berényi Dániel
apát ur, dr. Lemberger orvos ur, és tek.
Latinovics János ügyvéd ur.

A pótanfolyamot a hallgatókhoz
előbb magyarul, azután németül, végre
szerb nyelven intézett lelkes szavakkal
Bocsky Kristóf tanár ur, a ki egy-
szermind a pótanfolyam vezetésével is
meg van bízva, nyitotta meg.

Kivehét volt a tanító urak me-
solygó arczóját, mennyire tetszet nekik
anyanyelvükön (szerb nyelven) hozzájuk
intézett felhívás.

Ebből levonhatnák azon édes tanu-
ságot, hogy ha a magyar tanító is a kör-
nyezetekhez képest nemcsak elsajátítani
iparkodik a magyar hazában lakó akár-
melyik nemzetiség nyelvét, hanem azt
alando alkalommal büszke önértélt
beszéli is, akkor az ideger ajku tanító
uraknak is nem eszűd az ismét kény-
szer befolyása alatt, hanem leginkább
a hazafis kötelezőségük özeének tuda-
tával kellene annak idején, a képezési
tanfolyamokon oda iparkodni, hogy a
magyar nyelvet, melynek tanítására mint
hazai nyelvre annyi is kötelező vanunk,
mi előbb és minél alaposabban elsajá-
títanak, használják és az egységes
nyelvű haza erősítésére terjesztenék is.

A megnyitó beszéd után minden
tanító magyarul olvasott 45—90 szavát
öt perc alatt. Ezen olvastatás a vizs-
gálatokon ugyanannyi időt át fog tör-
ténni, hogy a netán elkövetett hibák
egybevetésével a hatheti iparkodásnak
eredménye világosan előtűnjék.

A megjelent tanító urak három osz-
tályban nyernekt oktatást. Nevezetesen:
Bocsky Kristóf és Petrovácz István tanár
urak oktatják a szerb nyelveket, Nagy
Sándor s. tanár ur meg a német nyelv-
vet jártasokat vezet.

Hat hui idő rövidnek látszik
ugyan, de óvadó iparkodással, fokozódott
ügybuzgólommal azon tanító uraknak,
kik már a kezdeten túl vannak, éppen
elég arra nézve, hogy az idegenajku
népisoklákban megoldandó magyarnyelvi

grisettek társaságában, nem is gondolva arra
hogy könnyelműség három életet semmisít-
tett meg: anyját, apját, és a bíró fiát.

* * *

Tavas volt.
A himbők fakadoztak. A mezők víránya
életet kezdett terjeszteni. Oda fenn a madárka
énekeit. Ide lenn pezsgett az élet.

Karjába álltak a korecsma előt a lányok,
hogy a vidor legények a táncba vigyük őket.
Olyan idő, olyan élet erős volt mindenki,
hogy örült a szem látáson.

És mily ellentét és rossz hatást kéltő
volt, midőn ez élet erős csoport mellett egy
összeesett, kiélt, sápadt arcú meg fiatal nő
haladt egy rongyokba burkolt gyermeket
vive karján, őt magát egy ór kísérte.

Amott egy temetés jött, melyet rengeteg
népesség kísért.

Az öreg Széfiú temették a kit, csak
incaét választották meg a falu kasszárjára.

Egy fordulónál találkozott a temetés
a tolonczoktól nével.

Ez végig futott szemével a koporsó
felirátán, mire gyermekét hirtelen elodvva,
vad futásnak eredt, és el is tűnt nyomtalanul,
s csak akkor tudták meg, hogy ő volt az
öt fertályos Zsófi, mikor a lenlezett
kibontva eredetéről szóló okmányokat fel-
tárlták, és mikor a közönséghez a toloncz
levelet átadták, könyökre fakadták, még a
községi jegyző is, a ki pedig Zsófi esábitója
az ispán fia volt . . .

A kőkönyesi ispán lak mellett elhaladó
árók partján, két évvel a leirak után, egy
rongyokba gúnyolt nő állt holtstett találatk,
és amint a vizsgálat kiderítette, éhség okozta
halálát s csak akkor tudták meg, hogy ez
volt a Széfiú Zsófi, mikor már a közönség
költéségen eltemették a temető árka mellé.

Dr. H. K.

tanon és kell földgázásához a szükséges eljármereket megszerezni.
Adja az ég, hogy a nagy áldozatokkal szervezett póttanfolyamokhoz kötött céll elérje és biztosítva legyen.

Lissák János,
tanító.

Tanügy.

A kedély fejlesztése a népiskolában.

(Folytatás és vége.)

Soha sem szabad a gyermek élet ingerékei olvasmányokat nézni, — ábrándozni és érzelgősködni társadalmi hagyományok, mert saját a mai példák a ferde nevelést ezer és ezer alakban adják elénk; mert ugyan mi más az hogy ma 10—12 éves gyermekek Ponsón de Terail, Montepin Xavér, idegerázó, s Paulo Kock főleg regényei, majd a „P.kaus Lapok” ezen irodalmi személt olvasásában találják élvezeteket, mert nem-e a ferde nevelés adozatából kerül ki a prostitúció nők 7/10 része, a botorok, tolvajok, gyilkosok majdnem mind, vagy ha behatolunk az imént lefolyt Balentis-féle kettős gyilkosság alanyába, nem-e az találjuk, hogy a kedély képzés volt a hanyagolva, hogy borzást tette nem kénszerűség, de a tévesztett nevelés, az erkölcsösség hiányában cummál.

Azért tehát kötelessége a tanítónak, hogy a gyermekben feltevesztett szellemi érzelmeket a saját jó példája és környezete által fejlessze, művelje, és a helyes irányba terelje, mert ha ezek szem elől tévesztők, úgy hogy a feltevesztett érzelmek a rossz felé gravitálnak, az akarat ósztónai gyengülnek, a lelki nyugalmat érzékeléssel veszíti, — a kedély is a határozatlansággal kezd lavírozni, s így az állandóság is megszűnik, tenykedése sohasem lehet oly átvívás, mint az állandó-égy már pedig a gyakran változó hangulat a jellem szatírságát és akarat erőt tanámdja meg, a mi aztán fölé a szeszélyeket, ezek örökös harca az akaratra hat ónsúlytal, — s mikor terhesse kezd válni a lét, a mogorvaság jó előtérbe, am aztán rohamosan halad lefelé a létjén, s mert a mogorva kedély sohasem alkothat hasznosat, természetes következmény lesz az engedettség, s így meggy ez több fokozaton lefelé egészen addig, míg a bűn fertőző kerytve a bukás orténya elnyeli őt.

Hogy a kedély helyesen, az ember javára, a társadalom hasznára fejlesztésük a jó tanítónak kötelessége a képzelmét helyesen művelni, s nem áldéklak a gyermek kedélyt felségiságn, s hamis vagy épen cselezőre utat elkerülve, a fejlődést megmégézi, mert csak a nyugodt és helyes befolyás az, mely a kedélyt nevelést segíti elő, és épen itt nyílik a tanítónak legelső alkalma nevelői kötelemét érvényesíteni és épen e pontnál merül fel az, hogy a tanítónak állására bivatónak, képzelmét, élet ismeretekkel bírónak és a nevelés fogalmával tisztában levőnek kell lenni, mert a nélkül a tanító ténykedése csak az iskolába szaktatás, és nem az iskola megkedvelése a tárgyszerűkedés fejlesztése és a kedély nevelésére szorított.

Hogy az ismeret határozott és marandó legyen, szükséges a fokozatos fejlesztés, mert az elhamarkodott oktatás állandó és tartós nem lehet, mivel nem volt reá kellő idő a tárgy felismerésére és a consequentiákon levonására, mert ezek nélkül nem képzelmét ókszerű nevelés és célirányos tanulás.

Bármily oldalról tekintünk is a kedély nevelést, az mindenütt kitűnik, hogy a helyes nevelés vallás-erkölcsi alapon nyújtható, és társadalom vallás nélkül nem képzelmét.

Ha a kedély nevelést helyes alapon akarjuk folytatni, akkor a gyermekben a rokon érzelmek is kell fejleszteni; hozzá kell szoktatni a gyermeket mások érzelméhez, és azokkal való együttérzéshez — a szeretet, mely szintén egyik legelső alapja a nevelésnek, mert ami lehető legjobban befolyásolja a kedélyt az a szeretet, ha a szeretetet kellőben neveljük, úgy ezzel kapcsolatban neveljük a becsületet és becsületet, mert a keresztényi szeretet a nemes érzelmek alapulván kettős céll felé törekedik a tanító, midőn a szeretet nevelést eszközöli, mivel ez által megkedveljük vele a családi szeretetet a bizalmat, a becsületet, s ezzel megszabadítjuk benne az akaratért, mely a nemesítést készíti tette, hogy a kedély sugarta irányában haladva a boldog jövő megteremtését készítse elő, és lerombolja azon néhezégeket, melyek leküzdésén szokott a jókarakat hajótörést szenvedni, s a kikötői remélt hajást az élet viharos tengerére visszavetvén a kétes és bizonytalan jövő érzésközt eltelve fokonként sülydnei hájja.

Szigoru és durva bánásmóddal nemcsak hogy a kívánt eredményt el nem érheti, de határozatlan káros bűntény, a gyakori figyelmeztetések mások bajai és szenvedéseire a iegedimésesübebbek.

Hogy a kedélyt a szép, jó és igazhoz viszonyíthatassuk, vizsgálni kell a főzűdő viszonyt, ugyanis a szépnél érzelmek felméri a gyermeket a mindnaplapiasság fölé, az idealizmus honába varázsolja, de akként kell ezt engedni, hogy ez sentimentalizmusba ne csapjon át, mert a sentimentalizmus megoldja a fiatal kedélynek.

A szépzérek fejlesztéséhez az irás olvasás, rajzolás és énekek kell alkalmaznunk, mert ezek azon kétdoldal aesthetikai érzelmek, melyek a szép iránt fogékonyá teszik a gyermeket, s kedélyre hatva, a nemesített paedagogica eszközök.

A költészet is tokozza a szépzérek fejlesztését, de ovatosnak kell lenni a tanítónak, nehogy a túlságba augszabbe menjen át, mert ezzel a valószínűtlenség kiderül, a gyermeknek a tárgyhoz való vonzalmu s a szép iránti bizalma lazulván — kedélye károsul.

Hogy a tanuló környező tisztaság, s pedans rend, ra szépzérek fejlesztésénél nagy hatással van, azt szükségesen indokolni. A családtagok ilyenekről bő képet adhatnak.

A jó érzelim nevelésében a példa és szoktatás azon motivumok, melyek azt érvényre jutattják, mert csak akkor fejlődik a jó érzelim, ha a gyermek az ő környezetében folyton az erkölcsi törvények tisztelében tartásával találkozik, mert aki a gyermek lelkiismeretét nem kíméli, megvetés tárgya lesz előtte, azért a gyermek előtt csakmny vagy két óimű beszédet hallatni alapja annak, hogy a gyermek megoszolja tulntoim magát lelkiismeretén.

De hogy a gyermekben a jó iránti érzelmek fejlesztésük, szükséges őket erkölcsi becsüt eszlekműnyekre birni, továbbá erkölcsi mesék, mondák, elbeszélések végig hallatni velők, azok tartalmát és értelmét megmagyarázni, és végül, hogy figyelmét is ébrentartsuk, elmondatni vele az imént hallottakat, és véleményét kérni tőle; ezzel fejlesztünk a gondolkodást is, s a gyermek a megfontolás élvénik is jog hódoim.

A kedély nemesítését, mint más számtalanszor értem, s mint a théma alapjái is megneveztem, — a vallásos érzület, mint jó érzület fejlesztése is neveli, mert mi sem kellemesebb, mint a meggyűzűs, a vallásbő merített vigasz, és azon tudat, hogy e véghetetlen világ rend az ő csodaszépi alkotásával mind a vallás fejének Istennek műve. Ilyennek tudata fokozza a gyermekben az igazhoz való tiszteletet, szeretetet, a becsütést, az engedelmességet. Viszonyítja a fogalmat az ő szüleihez, és azokat a rajongásig tiszteli és szereti.

Azt kordem van e ember, ki kétkedni merne ezen létét valóságban; lehet e oly apa, ki azt mondaná erre, hogy nem igaz; lehet e népnevelő, ki azt állítaná, hogy a vallási érzelm nem oly kedélynevelő eszme, mely a modern paedagogia első kelleiké között áll? Nagy szerepe van a kedélynevelésnél végre az igaz érzelm fejlesztésének, de ezt akként kell nevelni, hogy ide anyagi érdekek be ne férközzenek, az ónzés fejét ne usse fel, a nagyváravágys, a góg helyt ne fogjon, mert csak is ezek nélkül nevezhető az igaz érzelim a) a tanító jó példája által, b) a jó tanítás által, és c) a jó társalgás által.

A fent elmondottakból következtetve tehát nyugodt lélekkel ismételhetem, hogy a nevelés alapja a kedély fejlesztése még pedig vallásos alapon, mert csak azon nevelés helyes, mely az ember kettős rendeltetését tartja szem előtt, s csak azon nevelés bír értékkel az emberre nézve, mely földi és egy pályájára egyaránt előkészíti őt. Ily nevelés pedig csakis vallás-erkölcsi alapon nyújtható. A hit világosságát megfosztani az embert, annyit mint őt a sötétségbe taszítani. A hit terjesztése az egyház dolga; a hit hirdetésének helye a templonon kívül az iskola. Ha az egyházat s illetve annak befolyását az iskolából kintzsoljuk, akkor nincs annak értelme a templonban sem.

A megpusztult vallás szüli az erkölcszetéseket, e kettő pedig a társadalomk szánaudó bukását. A vallástalan ember kedélye nem lehet oly tiszta, oly igaz eredmények alapja, mint a vallásos; tehát ebből is az következik, hogy vallás nélküli kedély és kedély nevelés helyes irányban nem képzelmét.

Szent-István, 1885. május hó 18-án.

Irtta: *Ostrogonácz Ferencz,*
néptanító.

Ösiségi patens.

Nem ugyan ő Felsége és nem is más jogai; hanem Baja város nemes tanácsa a saját jogai szabályozása tekintetéből bocsátotta ki 88/16 k. 1885. sz. alatt, egy hirdetésben ny alakjában, mellyel egyszerűen csak tulajdonába veszi a város területén az utcán házak előtt díszlő, s a szőlők árkaiban égre bámuló élő fákat, szigoru büntetéssel helyek kiltatása és furcsa hirdetésműndások számára, kik előző bejelentés nélkül új fákat csontolnák vagy plane kivágni merészelnék. Tisztelettel hajunk meg a tanács bőbeszédűségi előtt, hanem a jelen esetben nem hagyhatjuk szó nélkül, mert a határozás ép úgy mint egynek nem bir azon törvényes kiváltsággal hogy az egyesek által saját házaik előtt ültetett és éveken át ápolni fákak, egy egyszerű hirdetésműndokbocsátásával a loccupalja s tulajdonába vesze,

hisz ha akárki egyes háztulajdonosok és birtokokos irányában új eszlekményét követi el, annak a büntetés törvényével gyűlt meg a baja jogtalan eljárástól mint a tulajdonos mint káros fél panaszára.

Megengedjük ni azt, hogy a tanácsnak joga van az utcái fasorok rendezés ültetését szabályozni, csak ültetés esetleg a hanyag tulajdonosok költéségre eszközöltetni, a köztérket befásítani, de nem ismerjük el azt, hogy joga volna az egyesek által saját házaik előtt ültetett és éveken át ápolni — néhány ezer forint értékű képzésből — élő fákat csak rövid után tulajdonába venni. Amnyit tapintatosságot feltevesztünk a tanács tagjairól, hogy a kedélyeket jól igazolni nem célszerű, és hogy ez ukázt nem számdácsa komolyan végrehajtani.

Bármenny számdácsa legyen a tanácsnak, ezen nem csekély fontosságú jog szerző hirdetésműnd jogdíre emelkedését, addig is a közbünet letevesztés függőben fogja tartani, s meg vagyunk győződve hogy a felsőbb hatóság határozat a már is nagyon felzagyott kedélyeket meg fogja nyugtatni.

Egy polgár,

ki a sarkoka dugott hirdetésműnd, véletlenül megpillantotta.

Felhívás.

Nehogy lapunk további szétküldésében fennakadás és ebből keletkező kelletlen felszólalások forduljanak elő, felkérjük lapunk melyen tisztelet olvasói, hogy az előfizetés és lap küldése iránt Nanny Lajos kiadó urnál, akár szóval akár posta utján nyilatkoznai sziveskedjenek.

Dujmovits István,
főlelő szerkesztő.

Hirek.

— Vasárnap f. hó 12-én délután terhes felhő nagy morajjal emelkedett láthatárunkon, előltime minden ember aggodalommal, sejtette mindenké, hogy az nem sok jót rejtett magában, a minő sötét arccsal közelgett. Nem tartott soká ketyelben bennünk rejtelmel felől, mert a merre határunkon keresztül vonult mindent letarolt a féj, melyet mogyori nagysággan hallattatni alá; borzostató kárt okozott szőlők, gyümölcs és vetésekben, egyetlen szőlőcske csak az volt, hogy keskeny területen vonult végig.

— Beküldött. A legnagyobb szerencsésnek van kitéve az ember, ha a szt.-Antal utcán végig megy, ott ugyanis fében hagyott jártaközvezés miatt hó fel, hó föl kell lépni az arra járóknak, éjfel az új sötétségk alkalmával talán kivánatos volna egy lámpát oda tenni ha már oly hosszú ideig hagyjuk befelzengeni. Leginkább vankap a lőkerből bejövőkké vannak kitéve lábuk csamatitása vagy nyelők leharapása kellemes mulatságának. Ama (bizonyos) írsatások folytatást hínók, de máséket gondolkozni a mernők, ha házi ur lesz.)

— Varrás szerencsésenlenség A f. hó 8-án Baja és Szabadka között közlekedő 2502. személyszállító vonat egy álvó gyermekkel gázolt el, a kis szerényl szenvedett sérülése folytán a városi kórház körházba szállították be, de mint halljuk a gondos ápolás elől már massam megcsókolt.

— Felhátságre nem oviható gonosztevő. Folyó hó 9-én este egy háznál lámpát gyújtottak és mivel a szoba levegője igen meleg volt ablakot, ajtot nyitottak, hogy a levegő átjárja a szobát, e közben a család apróbb tagjai a lefekvéshez készülvén, az asztal körül forgolódtak, melyen az égő lámpa állott. Egyszerre csak egy nagy madár az ablakon be és egyenesen az égő lámpának nélt repret, azt felborította s kirepült. Hogy a lámpa széztuzozzon kívül nagyobb baj és kár nem történt az nem a gonosztevőn mulott, ki nem volt más, mint egy jó nagy fűles-b-g-b. Elképzelhetni a borzostató ijedelmet, mely nem lehetett indokolatlan, ha véletlenül a lámpa szétröbön. Azért a szoba szellőztetéseket tanácsos lesz nem égő lámpa mellett eszközölni.

— Szerencsés molnár ins. F. hó 14-én reggeli 1 órakor, helybeli molnármeister Hudi Pál ur, liszettel megrakott kocsiu a baracsai hirtvárszóra indult, insa pedig a szások telején — egy kis elővigyázat kedvéért — végig nyújtózkodott, és szerencsésen meg a városban is el szundikált, a mint azonban a nagy-utca gőzmozgalmal haladtak, a sötétből két alak kibontakozik, és kezd erősen huzni ép azt a szákat, a melyen a betaskart álvó inszékadt. Nem is vette volna észre senki a kocsiu e műveletet, ha véletlenül a szák csuca helyett az álvó insz lába nem került a tolvajok kezébe, ki az erős huzás, kocsikázás következtében, megis észrevette, hogy éppen ott akarják ellopni, s erre zaji csapot, mire a jómadarak mogrogattak; hanem zavarukban elő szerencsétlenül, hogy ép a

rendőrök kuszba futott az egyik, insa Sándor, ismeretlen tolvaj személyében, ki is nyomában égre földre esakódott, hogy nem a z in a st akarta ellopni.

— A bajai polgár. Ióváskertben 1885. évi július 12-én 300 lovas lövészt 111 egységgel. Ezek közt volt: 1 zász, 4 zász, 50 hármás, 37 kettős, 48 egyes kór. Ságos lövő; Koller Hugo 1. Négyesek: Jókai; Eckert István 2. Bittermann Károly 2. Hármások: Lőttek; Lemberger Erőz 3. Bittermann Károly 6. Koller Hagó 6. Eckert István 4. Csorba Ferencz 3. Horváth István 1.

— Tízpártisok Arénus. Az újjidei kir. kath. fogymnasiumi lapjútétebe a felvétellek évi augusztus hó 1-ő napján fognak eszközölni. Felvételnak az újjidei kir. kath. magyar fogymnasiumba járó nyilvános tanulókkal valás és nemzetségi különbségre nélkül. A felvételt iránt az illetők szülei, vagy azok helyettesei a felvételt kívánó ifju bizonyítványának csatolása mellett a fogymnasium igazgatójának f. év júli. 30. napjáj irásban tartoznak jelentkezni. Az ifjusági „Segély-alap” állásához képest néhány szegény, de jeles és jó előmetell, példás magaviseletű ifju a megszabott havi díj feléért, vagy esetleg díjtalán is felvétetik. A kik ily kedvezményes helyekre Ohajtanak felvétetni: iskolai és szegényegyház, szegényegyháznyal ellátott kérévnyellett a fogymnasium igazgatójánál szintén július 30. napjáj adják be. Később érkező folyamodványok, vagy jelentkezésk figyelembe nem vehetnek. Az igazgató a jelentkezéssel a felvételle nézve 10 nap alatt értesíti. A tízpártisok díj a jövő tavévre havi 11 forint állapították meg, mely 2—2 óra előre fizetendő; a lakásdíj, fűtést, mosást, világítást és tisztogatót is oda számítva, havonként 6 frt. Kelt Újjideken, 1885. júli. 5. Frankl István, igazgató.

Közgazdaság.

Triesztú általános biztosító társaság (Assicurazioni Generali).

Lapunk hirdetésműnd rovatában közöljük ezen 1881 ben alapított, nemcsak legérbbé hanem egyszersmind a legnagyobb biztosítói intézetekhez tartozó társaság 1884. évi, im 58. évi zárszámadását és mérlegét. Az őss és illelék bevétel a most lefolyt évben összes biztosítási ágakban, kintt 13.768 frt 20 krt, a tőkéik kamata fejében p. bevételveztetett 1.200.518 frt 62 k. Az 1883. évben 425.443 kérésben kifizetett károséss 8.037.596 frt 13 krt, s így a Generali alapítása óta 568.581 kérésben, 178.238.358 frt 51 krti kártérítést adott. Az 1.644.965 frt 25 krti kimutatott bő nyereségéből első sorban is az é irányban, igen óvatos társasági alapszabályok intézkedéseinek megfelelőleg, a 816.296 frt 8 krti értékpapíryeség az árfoylan-hullámzósság fedezésére alakított tartalékhoz csatoltott, mely ennek folytán 845.474 frt 93 krti emelkedett; továbbá 300.000 frt az ingatlan tartalékhoz iratott, mely az által 707.145 frt 65 krti gyarapodott. Habár a jégbiztosítási ág csak 154.244 frt 38 krti nyereséget mutatott fel, mégis kerék összegben 200.000 frt fordítottat jégbiztosítási tartalék alakítására, melynek az a rendeltetés, hogy ezen igen veszélyes biztosítási ágban a rosszabb évek terheiből veszteségek ellen némi fedezetet nyújtsion. A díjtalétek 1.100.200 frt 80 krtal szaporodott, úgy, hogy az 1884. évi december 31 én 20.176.592 frt 39 krti tekintélyt össegget ért el. Az intézet összes biztosítási alapjai csak szerint, a lefolyt évben 1.974.521 frt 94 krti gyarapodtak és kitesznek részvény-ökében és készpénztartalékban 31.490.875 frt 82 krt, mely is, mint azt a közzétett vagyon-kimutatás igazolja, teljesen jó értékekben van elhelyezve. A tartalékokéi ily busz gyarapítása mellett is, az intézet abban a helyzetben van, hogy a 815 frtial befizetett részvények után 300 frankot vagy 120 frt aranyban fizet ösoszlekl. Az intézet üzletének folytonos haladását és tartós fejlődését nagy mértékben elősegíti a már birt biztosító állag. Az elemi biztosítási ágban jóv. éveken esedékes díjkötelezettség 21.066.64 frt 33 krti mennek, az éltbiztosítási ágba pedig 1884. évi december 31 én 83.174.46 frt 78 krti tőke volt biztosítva.

Szerkesztő üzenetek.

— K. B. Tízpártis. Testi fogyatközások noly szegényesületek, mint a szellemek. On talán meg fogja kapni, hogy nekünk ajánlja a gyengéd tápszert? Pedig úgy látszik, még egy jó ideig nagy hasznát vonná. 36 lesz megártani.

Felőlő szerkesztő:
DUJMOVITS ISTVÁN.
FÜLÖP ISTVÁN
épület- és bato
BAJA
fő utca, Bek'
Vállal mindene
MUNKÁKAT és
legutányosabb árak

